

Impordi kontrollisüsteemi ja Saabumisteadete töötlemise süsteemi asendustoimingutest

Käesolev asendustoimingute juhend käsitleb toiminguid sisenemisformaalsuste teostamisel Impordi kontrollisüsteemi (edaspidi ICS) ja Saabumisteadete töötlemise (edaspidi IMF) tõrgete korral. Juhend ei reguleeri olukordi, kui julgeolekuandmed esitatakse koos transiidideklaratsiooniga (T1 või TIR julgeolekuandmetega). Saabumis- või kaupade esitamise teadet asendustoiminguga esitada ei ole võimalik ning sellistel juhtudel esitatakse ka ICS-is varem esitatud dokumendid asendustoimingut kasutades.

Juhendi koostamisel on võetud arvesse Euroopa Liidu Komisjoni töödokumendi TAXUD/1609/2008 – EN – FINAL “Development of a business continuity plan for ICS/ NCTS/ECS/AEO/EORI applications” soovitusi.

Juhendi koostamisel on tuginetud:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 952/2013, 9.oktoober 2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, ELT L 269, 10.10.2013.

Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, 28. juuli 2015, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega, ELT L 343, 29.12.2015.

Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/2447, 24. november 2015, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad, ELT L 343, 29.12.2015.

Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/341, 17. detsember 2015, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2446, ELT L 69, 15.3.2016.

Rahandusministri 03.07.2017 määrus nr 57 “Täpsustavad juhised kauba sisenemis- ja väljumisformaalsuste teostamiseks”, RT I, 04.07.2017, 138.

Asendustoimingute olemus

Asendustoimingute eesmärk on tagada tolliformaalsuste toimumine IT-süsteemide tõrgete korral. IT-süsteemide tõrgetena on vaadeldavad järgmised olukorrad:

- ICS-i ja IMF-i tolliametniku ja/või kliendirakendus ei tööta (masin-masin liides või e-maksuameti/e-toll veebikeskkond ei tööta);
- Andmetöötlussüsteemi tollirakendus ei tööta (tolliametniku töölaud e-maksuameti/e-toll veebikeskkonnas)
- tõrked MTA E-postisüsteemis;
- MTA planeeritud hooldustöödega seotud katkestused andmetöötlussüsteemides.

IT-süsteemide tõrgetena ei ole vaadeldavad:

- kasutajaõiguste puudumine süsteemides;
- kliendi arvutirikked;
- tarkvara puudumine (nt testimisi mitteläbinud tarkvara, digitaalallkirjastamise tarkvara puudumine jne).

Asendustoimingu korral on lubatud tollile andmeid esitada skaneerituna e-postiga või paber kandjal. MTA ei võta vastu välistel andmekandjatel (nt mälupulk, CD) esitatud andmeid. Masin-masin liidese probleemide korral on üldjuhul järgmise sammuna alati vaadeldav e-maksuameti/e-tolli kasutamine. E-maksuameti/e-tolli kasutamine ei ole asjakohane, kui tegemist on ajakriitilise vormistusega (st transpordivahend on sisenemistolliasutuses) ning käsitsi sisestatavate andmete maht on suur.

Andmete esitamisenä ei ole vaadeldav XML formaadis ENS-i või manifesti tolliametnikule edastamine.

Asendustoiming turvalisuse ja julgeolekuandmete esitamisele sisenemisel Euroopa Liitu ja sisenemisformaalsuste teostamisel

Julgeoleku ja turvalisuse andmete edastamiseks asendustoimingute korral tuleb vastavalt Komisjoni delegeeritud määrusele nr 2016/341 vormistada paber kandjal ülddeklaratsioon sisenemisel, kasutades selleks kõnesoleva määruse liites J1 sätestatud näidisele vastavat julgeoleku ja turvalisuse dokumenti (edaspidi SSD). Kui kauba saadeti, mille kohta sisenemise ülddeklaratsioon esitatakse, koosneb rohkem kui ühest kauba artiklist, lisatakse julgeoleku ja turvalisuse dokumendile lisaks liites J2 näidisele vastav kaubanimikiri (edaspidi SSLol). Kaubanimikiri on julgeoleku ja turvalisuse dokumendi lahutamatu osa. Dokumendid allkirjastatakse nende esitaja poolt.

Tolliasutus võib lubada, et julgeoleku ja turvalisuse dokument asendatakse (või seda täiendatakse) äridokumentidega, tingimusel, et tolliasutusele esitatud dokumendid sisaldavad Komisjoni delegeeritud määruse nr 2016/341 liites A sisenemise ülddeklaratsioonide kohaseid andmeid. Äridokumentidena on vaadeldavad raudteetranspordil SMGS saateleht koos üleandekaalulehega, meretranspordil lasti manifest koos konossementidega (vajadusel) ning õhustranspordil lasti manifest koos saatelehtedega. Äridokumentide kasutamine ei ole aktsepteeritav maanteetranspordi korral.

Julgeolekuandmete paber kandjal (sh e-postiga) esitamisel kehtivad üldised tähtajad, mis on sätestatud Komisjoni delegeeritud määruse nr 2015/2446 artiklis 104 ning transpordiliigiti erinevad.

Ühendusesisese liikumise korral Rahandusministri määrusest nr 57 tulenevaid dokumente tuleb esitada äridokumentidena hiljemalt transpordivahendi saabumisel.

Asendustoimingud transpordiliigiti

Maantee- ja raudteetransport.

Maantee- ja raudteetranspordil esitatakse julgeolekuandmed üldjuhul tollile NCTS-i kaudu, mis edastab need ICS-i. Kui NCTS rakendus (st transiit ilma

Julgeolekuandmeteta on võimalik) on töökorras, kuid liides ICS-iga mitte, peab ettevõtja esitama julgeolekuandmed vormidel SSD ja SSLoL. Tolliga kokkuleppel raudteetranspordi puhul julgeolekuandmed on lubatud esitada äridokumendina.

Meretransport.

Meretranspordi korral kasutatakse andmete esitamise asendustoiminguna äridokumentide (manifestide) e-postiga või EMDE kaudu esitamist. EMDE kasutamist tuleks vaadelda esimese variandina, eeldusel, et äridokumendid et äridokumendid esitatakse sinna vastavalt etteteatamise tähtaegadele. Muul juhul tuleb esitada manifesti e-postiga aadressile laevad.dokumendid@emta.ee. E-postis peab olema selge viide asendustoimingu kasutamisele.

Kui asendustoimingu käigus ei ole võimalik manifesti esitada ka e-postiga, toimub asendustoimingu läbiviimine paberkandjal vastavalt juhendile „Töökorraldus laevade saabumisel ja lahkumisel“.

Õhutransport.

Õhutranspordivahendi saabumisel nii kolmandast riigist kui ühenduse liikmesriigist kasutatakse asendustoiminguna e-posti teel edastatud äridokumente (manifest, AWB), mis esitatakse e-posti teel aadressile julgeolekuandmed@emta.ee. E-kirja “Teema” väljale märgitakse “Julgeolekuandmed / manifest sisenemisel lennujaama”.

Luba kaupade maha laadimiseks ei anta varem, kui vastavat luba andev tolliametnik on veendunud, et vajalikud andmed on esitatud.

Saabumisteadet ja Kaupade esitamise teadet ei esitata.

Järgmise toimingu järelevalveks vajaliku manifesti koos lisadokumentidega tuleb esitada järgmisel tööpäeval Lennujaama piiripunkti kas e-postiga või paberkandjal.